

Prof. Tomáš Ganz, MD, PhD., a prof. Peter Ganz, MD, synovia košického rodáka prof. Viliama Ganz, MD, PhD., FACC, navštívili Košice

Miroslav Mydlík^{1,2}, Katarína Derzsiová¹, Oliver Rácz³

¹IV. interná klinika LF UPJŠ v Košiciach a UN L. Pasteura Košice, Slovenská republika

²Ústav experimentálnej medicíny LF UPJŠ v Košiciach, Slovenská republika

³Ústav patologickej fyziológie LF UPJŠ v Košiciach, Slovenská republika

Pri príležitosti 5. výročia smrti prof. MUDr. Viliama Ganz, PhD., FACC, bola 9. októbra 2014 odhalená pamätná tabuľa na jeho počesť, ktorá je umiestnená na budove Premonštrátskeho gymnázia v Košiciach (obr. 1), na ktorom v rokoch 1929 až 1937 Viliam Ganz študoval. Viliam Ganz býval so svojimi rodičmi, otcom Šimonom a matkou Ruženou, na Štefánikovej 103, na dnešnej Hlavnej ul. 103 v Košiciach. Štúdium na LF UK v Prahe ukončil

promóciou roku. 1947. Od roku 1951 až do roku 1966 pracoval v Ústave chorôb obehu krvného (Ústav chorôb obehu krevního – UCHOK), v Thomayerovej nemocnici v Prahe – Krči. Počas celej tejto doby pôsobil ako renomovaný kardiológ a v posledných rokoch ako vedúci koronárnej skupiny. V roku 1966 MUDr. Viliam Ganz, s manželkou Magdou a dvomi synmi Tomášom a Petrom, emigrovali do Los Angeles, CA, USA. Spolu s prof. Jeremy Swansom v Cedars-Sinai Medical Center vyvinuli tzv. Swanov-Ganzov katéter, použitie ktorého v kardiológii sa rozšírilo po celom svete z diagnostických a terapeutických dôvodov, pri rôznych akútnych a chronických chorobách kardiovaskulárneho systému. Jeho synovia, Tomáš a Peter, sa stali veľmi úspešnými univerzitnými profesormi [1,2].

Prof. Tomáš Ganz, MD, PhD., sa narodil roku 1948 v Prahe, v Československu. Študoval na Lekárskej fakulte Kalifornskej Univerzity v Los Angeles (UCLA), USA, ktorú ukončil roku 1978 a získal titul Medicinæ Doctor

Obr. 1. Zľava: prof. Peter Ganz, MD, a jeho manželka Miriam, prof. MUDr. Miroslav Mydlík, DrSc., Patrícia Ganzová, MD, so svojim manželom prof. Tomášom Ganzom, MD, PhD., pri pamätnej tabuli ich otca prof. MUDr. Viliama Ganz, PhD., FACC, na budove Premonštrátskeho gymnázia v Košiciach

Obr. 2. Prijatie prof. Tomáša Ganz, MD, PhD., a prof. Petra Ganz, MD., primátorom mesta Košice, MUDr. Richardom Rašim, PhD., MPH, v historickej radnici

Zľava: MUDr. Renáta Lenártová, PhD., viceprimátorka mesta Košice, MUDr. Richard Raši, PhD., MPH, primátor mesta Košice, prof. Peter Ganz, MD, a prof. Tomáš Ganz, MD, PhD., pri zápise do Kroniky mesta Košice.

(MD). V roku 1981 získal špecializáciu z internej medicíny a roku 1984 z pľúcneho lekárstva na vyššie spomenutej univerzite. Profesorom vnútorného lekárstva sa stal roku 1993 a roku 2014 získal titul Distinguished Professor of Medicine and Pathology UCLA. Hlavné záujmy profesora Tomáša Ganzu sú výskum v oblasti biologickej úlohy peptidových mediátorov v prirodzenej imunite a metabolizme železa a iné. Okrem toho pracoval na vývoji agonistov a antagonistov hormónu hepcidínu. Z jeho mnohých významných spomeniemer dve najdôležitejšie: cena Marcel Simon Medzinárodnej spoločnosti Bioiron, ktorú získal roku 2005 za objav hormónu hepcidínu a cena E. Donnall Thomas Americkej hematologickej spoločnosti za priekopnícky výskum v homeostáze železa, včítane objavu hormónu hepci-

dínu a vyšetrovania jeho úlohy v metabolizme železa. Prof. Tomáš Ganz je v súčasnej dobe profesorom vnútorného lekárstva v David Geffen School of Medicine v UCLA. Okrem toho je riaditeľom Výskumného pľúcneho laboratória Will Rogers a Centra pre choroby s poruchami železa, ktoré je financované grantom z National Institutes of Health ako aj z privátnych zdrojov. Je autorom viac ako 250 publikácií v odborných časopisoch a viac ako 30 kapitol v knihách.

Prof. Peter Ganz, MD, sa narodil roku 1950 v Prahe, Československo. Roku 1978 ukončil štúdium na Harvardskej lekárskej fakulte, USA. Po špecializácii z internej medicíny získal aj kardiovaskulárnu špecializáciu v Brigham and Women's Hospital v Bostone. V tejto nemocnici pôsobil viac ako 25 rokov a viedol výskum v laboratóriu katetrizácie srdca a od roku 2008 pracuje v San Franciscu. V súčasnej dobe je vedúcim kardiológie a riaditeľom Excelentného centra cievneho výskumu v General Hospital, San Francisco. Získal titul Maurice Eliaser Distinguished Professor of Medicine na Univerzite Kalifornie

Obr. 3. MUDr. Luboslav Beňa, PhD., námestník riaditeľa UN L. Pasteura v Košiciach pri odovzdávaní knihy História Univerzitnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach prof. Petrovi Ganzovi, MD, a prof. Tomášovi Ganzovi, MD, PhD., počas návštevy na riaditeľstve UN L. Pasteura

Obr. 5. Prof. Peter Ganz, MD, počas prednášky na Spolku lekárov v Košiciach dňa 18. apríla 2016, LF UPJŠ Košice

Obr. 4. Prof. Tomáš Ganz, MD, PhD., počas prednášky na Spolku lekárov v Košiciach dňa 18. apríla 2016, LF UPJŠ Košice

Obr. 6. Prof. Tomáš Ganz, MD., PhD., počas prednášky dňa 19. apríla 2016 na Premonštrátskom gymnáziu Košice

nia, v San Franciscu. Prof. Peter Ganz bol priekopníkom a lídrom v transplantačnom cievnom výskume. Jeho hlavné záujmy sú: štúdium porozumenia podstaty aterosklerózy u ľudí včítane patobiológie buniek endotelu, biológie cievneho kysličníka dusnatého, systémových a cievnych zápalových reakcií a nestability aterosklerotického plátu. Prof. Peter Ganz je autorom viac ako 200 odborných publikácií.

Prof. Tomáš a Peter Ganz navštívili Košice v dňoch 17.–20. apríla 2016 na pozvanie prvého autora článku a Spolku lekárov v Košiciach. V deň príchodu do Košíc ich prijal primátor mesta Košice, MUDr. Richard Raši, PhD., MPH, v historickej radnici mesta Košice. Po oficiálnom prijatí a zápise hostí do kroniky mesta nasledoval neformálny rozhovor s primátorom (obr. 2). Nasledujúci deň, t.j. 18. apríla 2016 v dopoludňajších hodinách ich prijal námestník riaditeľa Univerzitnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach, MUDr. Ľuboslav Beňa, PhD. Počas návštevy im odovzdal knihu História Univerzitnej nemocnice Louisa Pasteura v Košiciach, ktorá bola založená roku 1924 (obr. 3). Potom nasledovala prehliadka francúzskeho parku UN L. Pasteura za slnečného počasia a niektorých pavilónov v nemocnici. V odopoludňajších hodinách ich prijal dekan LF UPJŠ prof. MUDr. Daniel Pella, PhD. V ten istý deň obidvaja profesori mali prednášku na vedeckej pracovnej schôdzi Spolku lekárov v Košiciach, v posluchárni na LF UPJŠ. Prof. Tomáš Ganz prednášal po česky na tému Regulácie metabolizmu železa. V prednáške sa zaoberal metabolizmom železa a hepcidínu za fyziologických podmienok, pri krvácaniach a rôznych zápaloch (obr. 4) [3,4]. Prof. Peter Ganz prednášal po anglicky na tému Biology of growth differentiation factor 11 (GDF11) and its role in aging. V prednáške sa zaoberal rastovým diferenciačným faktorom 11 a jeho homológom 8 (GDF11/8) v súvislosti s kardiovaskulárnymi chorobami a starnutím. Výsledky svedčili pre kardioprotektívny charakter GDF11/8 u ľudí so stabilnou ischemickou chorobou srdca. V ďalších štúdiách bude potrebné zistiť, koľko kardioprotektívnych účinkov sa pripisuje GDF11 a koľko GDF8 (obr. 5) [5,6].

Na záver dňa sme im pripravili aj kultúrny program, návštevu divadelného predstavenia – baletu Bajadera v Štátnom divadle v Košiciach. V utorok 19. apríla 2016 mal prof. Tomáš Ganz prednášku v Premonštrátskom gymnáziu v Košiciach, na ktorom študoval a maturoval ich otec. Názov prednášky bol Univerzitné štúdium v USA. Na tejto veľmi zaujímavej prednáške sa zúčastnili okrem študentov gymnázia a pozvaných hostí aj riaditeľ

gymnázia prof. ThDr. PaedDr. Martin Štrbák, PhD., a zástupca rady školy pán Karol Roman. Prof. Tomáš Ganz hovoril o požiadavkách prijatia na univerzity v USA, o systéme a štruktúre vysokých škôl, o získaní rôznych akademických titulov, o počte zahraničných študentov z celého sveta, napr. zo Slovenska v USA študuje v súčasnej dobe 356 študentov a z Českej republiky 736. Po prednáške v gymnáziu sa hostia zúčastnili krátkej prehliadky Východoslovenského ústavu srdcových a cievnych chorôb, a.s., kde ich prijal predseda predstavenstva doc. MUDr. František Sabol, PhD., MPH. Potom nasledovala prehliadka historickej časti mesta Košice so sprievodcom PhDr. Milanom Kolcúnom, počas ktorej navštívili aj dom na Hlavnej 103, kde býval ich otec. S našimi hosťami prof. Tomášom a Petrom Ganzom a ich manželkami sme sa rozlúčili večer 19. apríla 2016 s tým, že naše kontakty budú pokračovať aj v najbližšej budúcnosti.

Návšteva prof. Tomáša Ganz, MD, PhD., a prof. Petra Ganz, MD, v Košiciach bola veľmi významná nielen pre Premonštrátske gymnázium (obr. 6), Univerzitnú nemocnicu L. Pasteura a Lekársku fakultu UPJŠ, ale aj pre celé mesto Košice.

Literatúra

1. Mydlík M, Derzsiová K. Odhalenie pamätnej tabule profesorovi MUDr. Viliamovi Ganzovi, PhD., FACC, dňa 9. októbra 2014 v Košiciach. Vnitř Lék 2015; 61: (Suppl 5): 68–70.
2. Mydlík M. Prof. MUDr. Viliam Ganz, PhD., FACC (*7. januára 1919 – †10. novembra 2009). Univ Šafarikiana 2014; 41: 13.
3. Ganz T. Heparin, a key regulator of iron metabolism and mediator of anemia of inflammation. Blood 2003; 102(3): 783–788.
4. Ganz T. Heparin and iron regulation, 10 years later. Blood 2011; 117(17): 4425–4433.
5. Ganz P, Heidecker B, Hveen K et al. Development and validation of a protein-based risk score for cardiovascular outcomes among patients with stable coronary heart disease. JAMA 2016; 315(23): 2532–2541.
6. Olson KA, Beatty AL, Heidecker B et al. Association of growth differentiation factor 11/8, putative anti-ageing factor, with cardiovascular outcomes and overall mortality in humans: analysis of the Heart and Soul and HUNT3 cohorts. Eur Heart J 2015; 36(48): 3426–3434.

prof. MUDr. Miroslav Mydlík, DrSc.

✉ miroslav.mydlík@unlp.sk

IV. interná klinika LF UPJŠ a UN L. Pasteura v Košiciach, Slovenská republika

www.unlp.sk

Doručeno do redakcie 17. 7. 2016